

AKATALPA

Ağustos 2023 - Sayı 284

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Hüseyin Avni DEDE

LIYA İLE EVLİYA

Kışlık çorap örüyor
Meydanı birbirine katan Liya
Bütün her şeyi görüyor
Çınar'ın altında yatan evliya

İlhan KEMAL

YİTİK ORORA

zibilyon yıldır burada, bu zifir zindanda, yeşil
ışıkları yitik kuzeyde, bir kırıntı arandık durduk,
güneş camından, dost eş canından kalma.
bulamadık. boşuna bir aramakta ziyan olduk.
"yaralarım aşktandır!" diyen, nasıl haklıydın öyle.

hep kara oldu kaptığımız maylanın rengi
yeryüzünde kapladığımız eşik evimiz kaldı
dışından kovulduk, içinden atıldık, hiçinde kaldık çemberin
bir azap avlusuna yüzükoyun kapaklandık

böyle darda, darada az yarada fazla
yaşadık mı denir şimdi buna, böyle berhava
aynanın değil yüzümüzün kırıldığı duvarda
paramparça kalan bir şey daha, yumruğumuz
külüşe dönüştü gülüş şöminesinde ne varsa

eskiden ışığımız dans ederdi ufkun eğninde
gözü kamaşırdı penceredekinin, itibar kazanırdı bakmak
şimdi söndü dünya evinin cümle görkemi

sözcükler mahpus kaldı dil ucunda, belki de orada öldü
yitti orora, büyü bitti, büyüdü acının boyu
öyle bir tezat! çözülemedi gitti yaşamın gizi.

Fuat ÇİFTÇİ

ŞEN AVLARIN KIRBACI

utancın çorağı kafesin kırık kanadı;
eteğinde, hayalet defnesi... hoşnut
şen avların kırbacı...

kuru yaprağın küstahlığından anlağın
dişi aslanlarına gölge seriyor çaba.

tanımlamak, sınırlamaktır;
perde molasında her sır,
çürümüşlüğü fısıldar...

lirizmin acımasız gramerinde,
bir hayli sabırsız ölü diller;

doğumun dağlarından umarsız kraliçe külçe!

Cansu AYDIN

DENİZ KIZI

ters yüz ederek kefene girmekliğin hüznünü, tomurcuklarını
büyük bir coşkuyla patlatıyor gökkuşağı renkli gül ormanı,
taçyapraklarında bir sevda şiirinin kırık dökük mısraları...
ah! üzerlerinde çiy çiy, şiirden sızan gözyaşı damlaları...
karanlığa bıraktığım pırlantalar, çiçek denizinin parıltıları...
işim gücüm budur benim: umutlu bir liriğe dönüştürüyorum
o yıldızlı
gökyüzünü, kalbimin üzünç vadilerinden yükselen requiem
atlasını,
nikbinlik aynasına... ben, okyanus olmuş yalnızlığımda
yüzen deniz kızı,
sözcüklere dökerken sürgün bir balinadan öğrendiğim
şarkıları

Gülçin Yağmur Akbulut, Necati Albayrak, Hüseyin Alemdar, M. Mazhar Alphan, Abuzer Altuntaş, Serap Aslı Araklı, Cansu Aydın, Ali Asker Barut, Semih Başar, Turgut Başınayayla, Şener Beyter, Tahir Musa Ceylan, Ünsal Çankaya, Fuat Çiftçi, Filiz Kalkışım Çolak, Ramis Dara, Hüseyin Avni Dede, Gönül Demircioğlu, Erdinç Dinçer, Hatice Tarkan Doğanay, Gonca Dolu, Öztekin Düzgün, Hasan Efe, Barış Erdoğan, Nihan Işiker, Gülşah Kabal, İlhan Kemal, Mustafa Ergin Kılıç, Eren Koçdemir, Dilaver Korkmaz, Lokman Kurucu, Ahmet Özdemir, Bahadır Özdemir, Ozan Öztepe, Hüseyin Peker, Mehmet Rayman, Deniz Sarıtop, Mustafa Seyfi, Serdar Süalp, Mevlüt Şener, Yeprem Türk, Yalçın Ülker, Seçkin Zengin.

Lokman KURUCU**DOSTA ŞİİR***Ramis Dara'ya*

1

Hayatımda iki kişinin karar verdiği bir ayrılığa çok az denk geldim bu ülkede. İşin kötüsü terk edilenler arasında doğal olarak birilerini terk etmiş olabileceği bilincinde olan çok az tanıdığım oldu. Etrafımda kendine katlanamadıkları için birbirlerine katlanan, birbirlerine katlanmaya çalışarak gerçekliklerini kaybeden, terk edilenlerden bir tarikat ! Peşinen söyleyeyim; bu tarikattaki herkes şeyh! Yani kimse uçamıyor! Bırakın uçmayı, biri yerden kalkacak gibi olsa, diğeri eteğinden aşağı çekiyor. Zıplaya zıplaya geçiyor şeyhlerin üzerinden zaman. Fakat geçmesi gerekenler geçmiyor, birkaç imgenin etrafında çürüyor. Her şey çürüyünce, acı tuza inince, o imgeler de yok olacak. Bunun anksiyetesini yaşayan bazı şeyhlere "şair" deniliyor. Şeyhlerin en derini, "yok olmanın" yasını şiirle tutmaya çalışıyor.

Bu tarikata yeni katılmış olduğunu fark ettiğim bir arkadaş elindeki defteri bir yerinden açıp uzattı. Katledilen bir çocukla ilgiliydi araladığı sayfadaki şiir. Ama bir yerinde aşk, bir yerinde terk edilme duygusu el sallıyordu. "Merhaba" dedim genç arkadaşına, bu şiirde bu "merhabaların" ne işi var?

Platonik bir aşkmış yaşadığı, her gece terk edilmiş, her sabah terk edilmiş, sokak sokak terk edilmiş, müthiş bir tasarı olarak terk edilmek, şah damarına kadar yerleşmiş.

Dedim; 'kim olduğunun bir önemi yok, hatta o birinin ol'up ol'mamasının da bir önemi yok, hoş girmişsin tarikata şeyhim, kaçak çay içer misin?'

Sohbetin sonlarına doğru; 'Evin avlusunda namaz kılarken, bilinmeyen bir yerden gelen bir keleş mermisinin ensesine değmesiyle öldü kadın. Haberini aldığımda içimden; 'mermi mermiye girdi, ikisi de düştü' dedim. O gün içine girebilecek bir mermi aradığımı fark ettiğimde korktum. Sonraki gün içine girecek bir mermi aradığımı fark ettiğimde korktum. Sonraki gün yıllardır içine girecek bir mermi aradığımı fark ettiğimde...

-Çoğu aşkın, ayrılığın ve şiirin ölümün soğuk yüzüne çizildiğini gördüm ve korktum.

-Sonra?

-Ne olacak? Anksiyete ve anksiyeteye bağlı olarak OKB teşhisi konuldu. Bu gerçeğe tutunup ayağı kalktım. Sonra hem ölüme, hem deliliğe birer geniş kapı açtım.

11

Yaşadığımız bütün olumsuzluklar bir ilişki içinde-bitiminde daha görünür, daha derin hale gelebilir. Sınıfsal çelişkiler, kimlik, yoksulluk, faşizm, otorite, toplum, insan, insan olmakla ilgili sorunlar vb.leri. Kimse bu durumları; "param yoktu ayrıldık" vb. ifadelerle aktarmamızı →

Dostum sesimin kırıklığını unutamamış telefonda
Beni görmeye gelecek
Bir dünya getirecek bana
Sesime sevinç iksiri

Birbirimizden başkası kalmadı
Öldü akran, akraba
Artık etimiz
Emanet akrebe

Dostum bir dünya getirecek bana
Ruhuma sevinç iksiri

Seçkin ZENGİN**İKİLİKLER****ENSE**

gülün ensesi
Jilet sırtı...

KÖHNE

köhne cahillik
damarı...

PAPATYA

bıçak ucu
papatya...

beklemiyordur elbette. Lakin bütün bu gerçekleri yaşadığımız aşklar, ayrılıklar üzerinden yazıya dökmek bir çeşit manipülasyon ve bunu şiir birçok anlamda çok zor taşıyor ya da yemiyor, geri tepiyor.

Bir dağ köyünde küçük bir çocuk katledildi, falan tarihte birileri işkenceye alındı, bir coğrafyada insanlar kendi kimliklerinden dolayı baskıya maruz kaldı... Bunlar ve benzeri olaylarla ilgili "duyarlılığımızı" yaşadığımız ayrılık, aşkımız üzerinden, (altından ya da yanından..) şiire dökmek; zaman, mekân, atmosfer, mantık, bütünlük vb. ile ilgili birçok soruna yol açabiliyor, açıyor.

Ben şiirde bu tür manipülasyonların, karmaşaların altında kabul edilmemiş anksiyete ve anksiyeteye bağlı sorunlar olduğunu düşünüyorum. Bana kalırsa şiir yazan biri içten içe hissettiği bu gerçekliği kabullenmeli ve hatta ona sarılmalıdır. Aksi halde hedefi hep şaşıracaktır. O şaşırmadan yarına kalacak bir yapıt çıkar mı, onu da zaman gösterecektir.

YEDİ ASKI ŞAİRLERİ VE KARACAOĞLAN VE BAYBURTLU ZİHNİ

Ramis DARA

Yedi Aski (Muallakat-ı Seb'a) şiirleri İslam öncesi Arap kabileleri arasında, savaşmanın yasak olduğu yılın dört haram ayında yapılan şiir festivallerinde seçilip sevildikleri için, Hz Şit'ten kalan temeller üzerine Hz İbrahim'in oğlu İsmail ile birlikte yaptığı kâbenin iç duvarlarına, altın harflerle yazdırılıp asılmış şiirler. "Muallaka, muallakat" sözcüğü de buradan gelir: Asılı, asılılar. Günümüzde de kullanılan "muallakta kalmak" deyimindeki sözcük de aynı kökten.

Başlıkta da geçtiği üzere yedi şaire ait yedi şiir söz konusu burada. (Bazı kaynaklarda şair sayısının aslında daha fazla, diyelim 10 olduğu belirtilir.)

Arap derken, şairlerin dördü Arabistanlı, ikisi Iraklı, biri Bahreyn doğumlu. En eskisi 544, en yenisi 661'de ölmüş. En eski ve ünlüsü İmru'u'l-Kays, en genci Lebid b. Rebîa.

Genel kabule göre şiirlerin en uzununu 103, en kısası 62 ikilik. Toplamı 596 ikilik (1192 dize).

İslamın 610-632 yıllarında kurulduğu dikkate alınırsa şairlerden sadece Lebid İslamdan sonra da yaşamış ve yazmış.

Kül Tigin yazıtının 732, Bilge Kağan yazıtının 735 yılında yazıldığı dikkate alınırsa Yedi Aski şiirlerinin tamamı Orhun Yazıtlarından önce yazılmış.

Şiirler aruz vezniyle ve ikilikler (beyit) halinde söylenmiş ya da yazılıp söylenmiş. Türleri "kaside". Kaside, geniş kesimlerce daha çok bilinen gazel türünün uzununu gibi; onunla aynı, şaşmaz bir uyak düzeni var: İlk ikilik kendi içinde uyaklı; sonraki ikiliklerin ikinci dizeleri de bu ilk ikilikle uyaklı: aa ba ca da ea... şeklinde.

Yedi şairi doğup öldükleri yıllara göre sıralayıp (ilki değişmeyen farklı sıralamalar da var) her birinden birer örnek ikilik alıyorum buraya -Mehmet Hakkı Suçin'in Arapçadan çevirip asıyla birlikte yayımladığı kitaptan:

1. **İmru'u'l-Kays** (501-544), Arabistan-Necit'te doğar. Babasının intikamını almak üzere yardım istemeye gittiği Bizans egemenliğindeki İstanbul'dan dönerken, diğer bir Bizans şehri olan Ankara'da Elmadağ yakınlarında ölür. Şiirin tamamı 82 ikilik.

Örnek:

"Ağlarsa çocuğu dönüp yarım bedeniyle onu avuturdu
Ama altımda kalmaya devam ederdi öteki yarısı" (s. 37).

Bu ikilik Türkçede pek çok çevirmence emzikli kadının şairle sevişmesi sırasında bir yandan da ağlayan çocuğunu emzirmesi şeklinde yorumlanır.

Suçin'in çevirisinde bu anlam, belki çağrışımla düşünülebilecek, için şekilde yer alıyor.

2. **Tarafe bin el-Abd** (543-569), Bahreyn doğumludur. Krala yazdığı hicviyelerden dolayı 26 yaşında acımasızca öldürülür. Şiiri 103 ikilik.

Örnek:

"Bir yüz ki güneşin harmanisini geçirmiş üzerine
Tek bir kırışık bulamazsın berrak teninde uğraşma nafîle"
(s. 57).

Yüz ve ten güzelliğini güneşle karşılaştırarak anlatmış Tarafe. Başta ayağa güneşe (şems) bulanmış, parlayıp yanan

güzelin pürüzsüz yüzünde, "tek bir kırışık" yoktur. Çevirmen iki dizeyi birbirine uyaklı hale getirmek için "uğraşma nafîle" ibaresini eklemiş bir de.

3. **el-Hâris b. Hillize** (öl. 570-580): Irak doğumlu şairin doğum yılı bilinmiyor. Uzun yaşadığı belirtiliyor. Yedi Aski içinde şiiri bulunan bir diğer şair olan Amr bin Kulsûm'a karşı okuduğu şiir kral tarafından daha çok beğenilerek yıldardır süren savaşın kendi kabilesi lehine çözülmesini sağlar. Şiiri 83 ikilik.

Örnek:

"Hafif ayaklı kızıl bir aslandı cenk meydanında
Şayet kıtlık çıkarsa şen bir bahardı" (s. 163).

Bu ikiliği seçme sebebim, şairin, kahramanı, iki farklı özelliğiyle iki başka şeye benzetmesi. Cesareti ve savaşçılığıyla aslana, cömertliğiyle bahara.

Aslana benzetme günümüzde de sıradan bir doğallık halinde yaygınken; çöl tarihinde sıklıkla yaşanan kıtlık döneminde "şen bir bahar"a benzetilme olayı tipik ve ilginç geldi bana.

4. **Amr bin Kulsûm** (526-584): Irak doğumlu şair günümüzde Irak sınırları içinde yer alan Cezire'de ölür. Şiiri 103 ikilik.

Örnek:

"Ve fildişi hokka kadar beyaz ve yuvarlak
Dokunmalardan korunmuş tomurcuk göğüslerini" (s. 133).

Belki de sonraları bizim **Karacaoğlan**'a (17.yy) el verecek genç kız göğüslerinin övüldüğü bu ikiliğin öncesi ve sonrasını da okumak gerek elbette; bu haliyle de güzel olsa da, biraz eksik. İkiliğimizi bağlamı içinde de görmüş olakım hem.

"Baş başa kalırsan onunla kem gözlerden irak
Gösterecektir sana bir dişi deveninki gibi kollarını

Narin boynunu, sütbeyaz tenini
Ve körpe bedenini hiç doğurmamış

Ve fildişi hokka kadar beyaz ve yuvarlak
Dokunmalardan korunmuş tomurcuk göğüslerini

Gösterecektir uzun ve iri bedenini
Kalçalarının ağırlık verdiği baldırlarını

Kapılara sığmayan kalçalarını
Ve aklımı başımdan alan narin belini

Ve fildişine ya da mermer sütuna benzeyen bacaklarını
Takıp takıştırdığı süslerin şakırdadığı" (s. 133).

Burada, tarihten günümüze, dünya edebiyat ve sanatında sadece kadın bedeninin betimlenip güzelleştiği, biraz şakayla, erkek bedeninin daha mahrem sayıldığı, gizlendiği ya da adeta pamuklara sarıldığı eleştirisi yapılabilir. Yunan heykel sanatında güçlü kuvvetli kaslı erkeklerin cinsel organlarının küçücük konumlandırılması ilginçtir.

5. **Antara bin Şeddad** (525-608), Habeş cariyesi bir anneden Arabistan-Necit'te doğar. Annesinden gelen genlerle siyah tenlidir. Muallakalar içinde yer alan şiiri 75 ikilik.

Örnek:

"Şairler bize şiir elbisesinde yama yapacak yer bıraktı mı
Ve sen ey Antara uzun uzun baktığın şu evi tanıdın mı" (s. 77).

Şairin 6. yy'da kendisinden önce yeterince çok ve güzel şiir yazıldığını düşünmesi ilginç. Acaba günümüzde yaşasaydı ne derdi, bu kadar şiir yeter deyip başka bir sanat dalına mı

yönelirdi? Sanmam. Bence şair kendisinden önceki şairlere saygısını dile getiriyor sadece ikiliğin ilk dizisinde.

Geçmişe saygı, onu hatırlayış, ikinci dizide, özleyişe dönüşerek sürüyor. Harabeler içinde uzun uzun bakılan ev, şairin ömür boyu ten rengi farklılığından dolayı kavuşamayacağı sevgilisi, amcasının kızı Able'nin evi olmalıdır...

Kabileler otlak ve su peşinde, bazen de birbirleriyle çatıştıkları için sık sık yer değiştirirler. Bir dönem birbiriyle komşu olan, yakınlaşan evler, kabileler sonra ayrılır ve sevgililer de ayrılmak zorunda kalır.

Yedi Askı şiirlerinin çoğunda, tam doğrusu Amr bin Kulsûm'un dışındakilerin tamamında, yıllar önce terk edilen yerlerdeki harabeleri ziyaret edip geçmiş günlere ve ayrılmak zorunda kalınan sevgiliye özlemi dile getiriren dizeler, bölümler bulunmaktadır.

6. **Zuheyr bin Ebi Sulma** (520- 609): Arabistan-Necit doğumlu. Şiiri 62 ikilik.

Örnek:

"Yarısı dilse insanın yarısı akıldır

Et ve kan nefes alan her şeyde var" (s. 107).

Bu şairden bir ikilik seçmekte çok zorlandım. Diyebilirim beni pek açmadı. En sonunda insanın konuşma yeti ve yeteneğiyle aklına vurgu yapan bu dizeleri aldım.

7. **Lebid bin Rabîa** (öl. 661): Necit'in Hicaz'a yakın bölgelerinde doğar, İslamı benimsemiş tek şair olarak Küfe'de ölür. Şiiri 88 ikilik.

Örnek:

"Uyandım düştün ve dönüp sakinlerini sordum harabelere

Ağzı dili olmayan sağır taşlara soru sormanın anlamı nedir ki" (s. 113).

Şair yıllar önce sevgilisinin kabilesiyle birlikte topluca göç ettikleri yere dönmüştür. Şiir de şöyle başlar: "Ne evlerden eser kalmış ne otağlardan şimdi Mina'da". Her yer bir harabeye dönmüştür. Taşların dili yoktur, sormanın da anlamı.

Bence bu dizelerin ve Yedi Askı şiirlerinde yinelenip duran geçmiş zaman ile mekân özleminin özeti, bizim **Bayburtlu Zihni**'nin (1795-1859) 1828'de Bayburt'un Rus işgaline uğraması sonrasında yazdığı ünlü ağıdında anlatılmış gibidir:

"Vardım ki yurdundan ayağ göçürmüş

Yavru gitmiş ıssız kalmış otağı

Camlar şikest olmuş meyler dökülmüş

Sakiler meclisten kesmiş ayağı..."

6 ŞUBAT DEPREMİ VESİLESİYLE MARAŞ İÇİN

I.

Henüz 12 yaşımıydım
Hatırlıyorum da, buralara
Üstümde çobanlığın nuruyla geldiğimde
Dağ bayır yavaş yavaş açarken bendeki tabiat
Kuzularımın gözünde cenneti gördüğümde
Çünkü bakışım tamamen doğa
Dağdan akan pınar gibi giderdim ben
çayır çimene yaşamaya

O zamanlar, daha 12 yaşında
Çağımıza gelmiş bir gönüldüm
Şu ovalarda bir yaz serinliği idim
Toprağa gökten söylenen idim
Öyle göksel öyle etkin öyle baş rolde
O zamanlar daha bıkınlıkla
Amel defterimi güneşe kurumaya bırakmamıştım

Eylemin değeri gönlüncedir
Daha yoğunlaşmış hamurun haşinliğince
Daha hayat sana biçimini verememiş
Nurundaki onurun serinliğince

Düşünün insanın ayak izleri, toprak öte
Yaşamın tıp tıp yere döktüğü sıraları
Yaşadığımız olandı sanki Tanrı'nın hayali
İnsan içlenirken ne doğrudur
Ve yönündedir
Öyle hissederdik, biz Kur'an'ın güneylileri

Geyik bakışı bu vadilerde hep geyik bakışı
Bu bakışın cennete dek taşınmamız gereken şeye dönüşmesi
Öyle beyazdan öyle yukardan
Nur içinde kalanlara dalgınlık bağışlanır
Çünkü gök alırdı bedenimizin yukarısı

Birbirimizin dinine girmeye can attığımız zamanlar
Işıl ışıl, öyle güzeldik
Mutluluğumuzu türümüzden kazanırdık
Sabaha ölecek olanlarımızı
Rüyamızda Hira Dağı'nı görerek bilirdik

Daha dökmemişti buralara modern çağ
Haşlanmış su gibi alışkanlıklarını
O temiz göklerde başka görürdüm
İbrahim'in yiten yıldızlarını, güneşini, ayını
Her hikâyenin başında bir peygamber var
Geçirmişim işte böylece çobanlığın nuruyla ayları yılları
Ve içlenmek mağlupların neşesidir

GÖZLEM GÜCÜ

Hüseyin PEKER

Şairlerin şiir bilgisi yanında gözlem gücünde de kendini kanıtlaması gerekmektedir. Şöyle ki; görmek pasif bir eylem. Tıpkı herkesin, yoldan geçerken rastladıkları; ağaç, yol, otomobil, insan benzeri şeyler karşısında 'gördüm' deyip geçmesi gibi. Şair bununla yetinmez, gördüğünü aynı zamanda gözlemiştir. Yani gördükleri hakkında içinden bir çok yorum geçirir. Ağaç şöyleydi, insan neden böyleydi, otomobil çok gürültülüydü gibi sesler çıkarır. Bazen kendini ve karşısındakini halde görmüşçesine yargılamaya kalkar. Hayal dünyasını çalıştırır. Şair merak ettiği her şeyi incelemek için duyularını kullanır. Kulak; duyma, burun; koklama, eller ve ayaklarla da temas, dokunma gibi edimlere geçer. Kısaca yaşadığı her canlı, cansız; alem parçasını betimlemeye, anlamaya ve anlatmaya çalışabilir. Kısaca bu görme ve gözlem gücünde farklılıklar gösteren şairler, gücünü o kadar yüksek oranda geliştirir ve anılır.

Aydın Afacan'ın 'Dünya Çok Uzak' başlıklı beşinci şiir kitabı; kelimeler, duyular, birleştirmeler ve kendine uyarlamalar, benzetmeler alanında örnek bir şiir kitabı. (Everest Yayınları,2023) Baki Ayhan'ın, Afacan'ın 'Geleneği ölü bir çizgi üzerinde değil, canlılığı önde tutan bir şiiri var.' diye topluca ve güzel tanımladığı şiir karşısında önce incelikli ve titiz çalışmasıyla anmalıyız. Her kelimenin gözlem güzüyle ve farklı tınısıyla bir köşeye yerleştirilip, bazen sarsıcı anlamlara ulaşıldığı bir noktanın şiiri bu, üzerinde durduğumuz. Örneğin Afacan, 'köprüler ben geçerken yıkıldı / öyle; hep karşı kıyıları sevdiğimden' derken 'köprüler' kelimesini koyduğu yer ile 'karşı kıyıları' buluşturmasına dikkat edelim. İkisi de sağlam yerlere, kırılmayacak taşlara köprüyü ve kıyayı oturtmuş, orada iki anlam birbirine sallanarak dalga yapıyor. Kısaca simgesel değerleri ön planda tutarak Afacan, dünyada adresi belli olmayan taşları, kıyıları birbirine tutuşturuyor. Afacan; kervan derken, cüce demişken, özellikle 'avaz avaz çıktım masaldan' diyerek söze başlamışken, her şeyi anlamış oluyor, ama hiç bir sözünde etiket yok. Kısaca Afacan Demirköprü barajı, Aras nehri, İshakpaşa barajı diye adres vermez. Fenerinde hüznü duyduğu, insanın zafer dediği yok oluş'un yeri, yöresi ne Yason burnudur, Perşembe'deki; ne de Nagazaki'de patlatılan atom bombasından doğan yapma zafer iniltisi. Afacan başbayağı simgelerle çalışmaktadır. Hüseyin Atabaş, onun için 'İç uyaıklardan ve ses benzerliklerinden yararlanarak sağlam bir ses yapısı oluşturuyor' der, Hilmi Yavuz ise "Geleneğin eski bahçelerinde gezindiğini söylüyor Oturduğu bahçeyi okuyor ve kendinin kılıyor' der. Burada H. Yavuz'un bahçeyi kendinin kılma fikrini pek sevdim. Şairin işi de o değil mi zaten? Kuşların göğünde yepyeni kelimeler buluşturmak. Aydın Afacan tıpkı Baudelaire ustasının gördüğü gibi yaparak bunu simgesel değerler bahçesinde buluşturuyor. Kelimeler ve imgeler onda isimsiz kahramanlar gibi. Taş taş değerinde. mavi mavı renginden öte yerde değil. Renkleri bile sulu sepken yerlerinde denkleştirmek niyetinde bir şair değil o! 'Defterde bülbüller / gül dalı diye saçlarında biter'

Asuman Susam, Afacan şiirinden söz ederken 'mitoloji alanlarına uzmanlığını bildiğimiz Aydın Afacan, kadim olanın bilgisini şiir dilinden bugüne taşımayı başarıyor. Onlarla tanışmak, deryayı bilmek, kendi yolculuğunu hazırlamak, yol arkadaşımı seçmek için okunmalı' diyerek donanımı yüksek bir

şairin Mitolojya'dan hız kesmeyen ve yararlanan bakış açısıyla oluşturduğu şiirlere uzak durmayalım diyor. 10974 Bingöl doğumlu Eğitim fakültesi mezunu şairin 1992 de Yaşar Nabi ödülleri dikkate değer bulunduğunu, 1996 de İtr ve Güneş dosyasıyla Yunus Nadi ödülünü aldığını hatırlatalım. 'Dünyadan Çok Uzak' kitabının son sayfasını 'Gılgamış, F.Attar, Dante, Nedim, Rilke, Baudelaire, B. Necatigil, Anday, Celan, A. Oktay' gibi ustalarına selamla kapatan Aydın Afacan'ın 'bir baş dönmesi dünya, ağır ateşler içinde' dizesine bakarak, karamsarlığa bir kükreme gibi yaklaştığını söyleyebilir miyiz?

Bir ucu buluttan, bir ucu da kanatlanmayı işaret eden şiirler..

Sertaç Çıralı'nın 2023 Pikaesk Yayın Denedik Düşü dizinden çıkan son kitabı (Daha önce üç kitabı var) 'Sen Ömür Bil' 1979 Denizli doğumlu İktisat mezunu, aynı dalda mesleğini icra eden şairin, şiiri bırakmayacağı, bu işe kendini gönüllü saydığı izi var bende. Bir kez iyi şiirler yazıyor, fazla hırsı yoksa da şiire olan bağı, aldığı tematik güçlü önceki kitaplarından, şiirde türlü yerlere tutunmadaki ustalasmasından bunu görmekteyiz. Sertaç Çıralı'nın bu aşamada rahat ve zorlamadan yazmadaki ısrarına bakarak, daha çetrefilli anlatım olanakları denemesinde yarar ummaktayım. Yani şiirin gidişatını bozmayayım diyen bir rahat akış sağlıyor ama bu da diğer yazılan şiirlerden ayırıldığını zorlaştırıyor. Sertaç Çıralı'nın bir çıkışa gereksinim var artık. O da büyük yapıta yakın çalışmalara yönelmesiyle olacak.

Bir kumar masasını anlattığı hoş yapıtlı 'Ganyot' şiirinin ardından 'sarı Anadolu'dan yansır' diye başladığı ve İstanbul seromonileriyle sürdürdüğü 'İstanbul sonradan öğrenir' şiirleri..

'moda açıklarında

demli geçer vapurların çay vakti'

Sertaç Çıralı eminim bundan sonraki şiir kitabında dize çalışmasında dozu arttırarak yeni, yüklü anlamı zorlaştıran ama koyulaştıran bir çalışma dönemine girecek ve büyük şiirler yaratacak olgunlukta. Bu kitabında buna yeterince yük sağlamış zaten. Balyoz gibi inen ve ses çıkaran dizeler beklemenin saati gelmiş. Yeterince gözlem gücü ve hayat nişanesi işaretlerle kuruyor şiirini: 'ruhu kelebek olanların gerçeğidir.' Sertaç Çıralı'nın her gözlediğini şiir yapan coşkusu ve algısı mevcut. Örneğin 'toprak bitti ama lütfen kırın artık kalbimi'

Hadi Sertaç, yolun açık olsun diyelim, yüklen dizelere, az kaldı.

Ali Özpalkanlar, Plüton yayını 2023 basımı, 'Kuduz Düşünü' nü nihayet çıkardı. Şiir kitabının önsözünde bunca yıldır ilk kez şiir kitabı çıkararak, tüm şiirlerden bir belge niteliği toplama yaptığını yazıyor. Hepimizin adını yazmış bu giriş yazısında. İzmirli yaşayan ve yaşamayan arkadaşları Refik Durbaş, Özkan Mert, Halit Özboyacı, Tuncer Gönen, Cavit Kürnek, İzzet Göldeli, Abdullah Özkan, Sergun Açar, Savaş Emek, Melih Ergen, Ender Sarıyatı, Arkadaş Z. Özger, Nahit Ulvi Akgün, Attila İlhan, Şadan Gökova, Gündüz Badak, Özcan Güven, Abdullah Neyzar Karahan, edebiyat çevresinden de Halil İbrahim Bahar, Tekin Sönmez, Hüseyin Cöntürk'ün adları anılıyor.

1949 doğumlu Ali Özpalkanlar'ın Ordu'dan başlayıp, Akhisar'a öğretmenlik serüveni yaşadığı ve şu an İzmir'de oğluyla yaşadığı biliniyor.

Elbet bu şiirler toplamının hem kendi adına, hem de döneminin temsili adına iyi bir arşiv çalışması olduğuna inanıyorum. Kitaptan bir şiir:

"Canımın yongası
Bir süs yüzüğü çıkarılsa da parmaktan
nasıl ki sırtır kalırsa izi
böyle olmamalı yoz alışkanlıklardan sıyrılmam
Bu ilk gecemizde
birlikte yaşayacağımız günlerin coşkusundan
paylaşacağımız güçlüklerden
çocuklarımıza koyacağımız adlardan önce
bunu bilmelisin

Evlendiğimiz yaş günümüzü öldüğümüzü
kimlerle iç içe olduğumuzu yazmaz
bol fotoğraflı iri manşetli boyalı gazeteler
bunu bilmelisin"

Ferhat Nitin, Dizge yayın 2023 basımı 'Çarpık Senleşme' başlıklı 7. şiir kitabıyla çıktı geldi. Daha öncekileri görmedim, ama sık yazdığına ve 29 yaşına rağmen yedi kitap çıkarıp, dergilerde fazlaca görünmesine bakılırsa, şiir konusunda yerinde bir iştahı, yazma isteği yaşattığı söylenebilir. Şiiri ve romanı olduğuna göre, Türkçe öğretmeni olmasının verdiği cesaretle bütün birikim dallarına sıkı sıkıya bağlı kalma gayreti de gözden kaçmıyor. Hatta doğunun doğusu bir ilçede, Şanlıurfa-Hilvan'da bu yoğun çalışmadan hiç kopmaması onun yerinde bir yolda olduğunu da belirliyor. Ferhat Nitin. hayatın akışı içinde; gecesinde ve gündüzünde kendine ve dünyasına dolanan bir gezintiyi resmeder gibi. Hiç tökezlemeden, ayağına hiç çakıl taşının takılmadığı bir yürüyüş onun için yaşam.

*'kanlı bir dolanma bu bir hatırlatma
giderse yorar elbet, aciz bir dilde anlatılır yaşanan'*

Ferhat Nitin bu soluksuz yürüyüş arasında 'uykular alır elbet senden geleceği/ bir ceset, bir ölüm, bir tüfekle' diyorsa bu sizi korkutmasın. Belki dünyada sık karşımıza çıkıyordur tüfek, ceset gibi kavramlar ve sahicileri. Ama Nitin bir yolcu saydığı kendini, bu cesetle tüfekle sınamıyor. Görüp geçiyor gibi. Onda kötücül şeyler bile gelip geçici. O kanıksanmış ritimlerle de dahil olsa; yaşamın çıkardığı yangınların seyircisi kalır hep. Onu etkilemez. Göz kapağında sancıyan kentler bile görüp ettiğidir. Saçları kadar siyah bir akşamda kaybolmayı sever. Ve şiirde gamsız görünmeye taraftar değilse de, taşrada yıkıntıları külleriyle süsler icabında. Çünkü yangın onu yakmaz, seyirci kalır tüm yanıklara.

Nitin'i okurken doğudan gelen şairleri hatırladım. Batman'da Ercan Y. Yılmaz (o şimdi İstanbul'da ve çağlar aştı, iyi bir yerde), sonrası Emin Kaya'yı gene Batman'dan. Ne mahsun ve oturaklı bir şiiri var Emin'in, Diyarbakır!'dan bir Veysi Erdoğan geçti. Yaşar Nabi ödülünü almıştı. Şimdi o da İstanbul'da öğretmen. Sonra Kızıltepe'den Nurullah Kuzu, şimdi nerede bilmiyorum? Selim Temo, Seyyidhan Kömürcü her zaman baş tacı şairler. Mahmut Aksoy, Erhan İksamuk var yenilerden. Daha çok var. Ferhat Nitin'de sonuncularından.

Ferhat Nitin açık yazıyor, işi dallanıp budaklandırmadan ve de rüzgârlı bir anlatımla. Sürükleyici bir şiir. akıp gidiyor. Yedi kitapla geldiği yol buysa, bence büyük yapıt araştırmasına gitmeli. Usta şairlerin bu yolda tuttuğu yolu izlemeli. Habire kitap, habire dergi değil. Çarpıcı ve iz bırakan şiirler yaratmalı, böyle ortaya çıkmalı. Deneme çağını geçtiğini sanıyorum. Artık Nitin'den büyük sesler beklemenin zamanı:

*"asıklı suratlardan geçerken adını merak ettiğim
korkulardan dedikodular
kendini şeytanlığa kaptıran cinsten aymazlıklar"*

Yalçın ÜLKER

OLMAZLAR İÇİNDE

Yalancı çıkarmaksa ağyarı
Haklı şüphelerinde
Eh, nihayet başarabildim

Taşdı durdu telaşlı bir hayvan
Nabız çizgilerinin ulu ağaçlarına
O deliller ki katlime ferman

Ser verdi sır vermedi
Sırtına yüklediğim onca anlam
Ve Ay
Soluklandı bir şerefede

Çatladı at
Tekrarlarında bir kederli şarkının

Semih BAŞAR

İKİ CEVAPSİZ ARAMA

Beklediğin aramamıştır,
aramanı da beklememiştir.
Sen kimse aramamış sayarsın.

Küsmemişsindir dağa...
daha da üzülmeceksindir ama
kötü biri değilsen bile
artık tecrübeli sayılırsın.

Şimdi yağmur birikintisindeki yansıma
gerçekten daha gerçektir
ve barışsın zaman'la -
durmayıp geçse de çok güzeldir-
Unut(ul)maya da alışsın.

/anı olacağız bir gün hepimiz, acı: tatlı...

Ferhat Nitin şiirle oyalanmayı, yazmakla derinleşmeyi seviyor. Yazarken yeni kuytular arıyor kendine. Şiir onun bırakmadığı el feneri. Onunla aydınlanıyor ve hayat buluyor. Yarattığı ve tutunduğu bir sevgiliyle konuşur gibi yazıyor. Kimbilir kaç elveda biriktirdiği avuçlarında diye sorduğu ama bir türlü vazgeçmediği ve kopamadığı bir sevgili, onun yol arkadaşı gibi şiirlerinde eşlik ediyor.

*"tonladım ve teslim edip ellerimi
haydi, sustur beni
elini koy yarınların arasına"*

Ferhat Nitin, şiirlerinde gizli vaad taşıyan biri. Bence edebiyat eğitimi aldığına bakılırsa, (büyük yapıt nasıl üretilir?) tezinden yola çıkarak, bu düzgün yazılan ve akan şiirini üstün yapıt mecrasına sürükleyecektir.

DERVİŞ OLA DİLENCİ OLMAYA

Barış ERDOĞAN

*serseri bir bıçak gördüm sokakta
bileyi taşı arıyordu*

Yurt tutmadım sen öncesi, senden sonrası da dervişlik.

Derviş ve dilenci aynı terazide tartmam ama onları Latince (belki Seneca'ya belki Priene'ye ait) "üstümdekiler ihtiyacım olan eşyalardır" anlamına gelen bir deyişte buluştururum: "*Omnia mea mecum porto.*" Bir benzerlik yapmam istenirse derviş rütbeli dilenci ise, dilenci rütbesi sökülmüş derviştir.

Divan şiiri için içip içip Üsküdar taraflarına geçtiğim 70'li yıllarda hırpani kılıklı adamlar gördüm, tasavvuftan kalan bilgiler ışığında Hoca Ahmet Yesevi'nin yol arkadaşları "derviş"lerdir bunlar niteliyle süzüp geçtim. Mevlana ise, onları "hırka altındaki sultanlar" diye adlandırır ki vardır bir bildiği derdim. Fars topraklarında doğan sözcüğün bize Arapçadan geçtiğini çoğul hali "deraviş"ten bilirim de yedi yüz yıllık mazisinde bir anlam kargaşası yaşattığı için boğulurum. Derler ki İran'da kapıdaki eğri sopayı yaşlı sahibinden isteyen bir derviş, "Şu doğru sopayı bergüzar eyle." demiş, sahibi güler, "Doğruysa senindir ama benden de eğri." deyince, "Olsun ver bana." diye üsteler, al der sahibi. Bir de ne görsün sopa tanrı kadar doğru. Lugatlara inancım tamdır; ambarımın buğdayı onlardan. Ama bu kez ortalıkta bıraktılar beni. "Kapı eşığı", "kapı önünde bekleyen" anlamına gelen "der-piş"tir diyen birkaç söz ehli varsa da "deraguş" diyen denizde kum. Zorlayıp sağını solunu buktum, bütün lugatlar gibi altında kaldım; "yoksul, dilenci, tanrıya yakın insanlar, içe önem veren"ler dışında tanımlar bulamadım. Varıp derviş Yunus'un kapısını çaldım, bana ekmek su yerine dervişlik başıyla diye yalvardım. İki kat hırka, azıcık tuzla birlikte, "*Neş yolundan geçemez/ aşk şarâbın içemez/ Gönüm kara açamaz/ derviş olabilsem derviş*"ini savuruverdi gönlüme. Hallac'ın selamı var dediysem de, var git Risaletü'n- Nushiyye'de seni bekleyen dizeler var, deyip kapısının önünden iki dizeye kovdu: "*Ben dervişim diyen kişi iş bu yola ar gerekmez/ Derviş olan kişilerin gönlü gendir dar gerekmez.*" Bayezid-i Bistami kılığında görüldümse de kovdu. Oturdum dilekte bulundum: Tanrı'm beni derviş kılığındaki iki yüzlülerden koru. Dervişliğin sözlüğünü kapattım.

George Orwell'in Papazın Kızı'nda zehir zemberek bir sözüne rastlamıştım: "*Dilenebileceğin şeyi asla satın alma, çalabileceğin şeyi de asla dilenme.*" Ne dilenmeyi becerebildim ne de çalmayı. Dervişliğim baki kaldı. Ha, derviş dediğimiz dilenci yamakları, dilenci dediklerimiz derviş ustalarıdır; bugün bunu kime anlatsam? Hesse'yi usta belleyenler onun Siddartha'da derviş kılıklı Gotama'sının dilencilerden kendini kurtaramadığını ballandırarak anlatır. Gerçi Budist rahipler de saygın dilencilerdir. İbn Battuta'nın Fahreddin'in dilencilere altın dağıttığını da burada analım. Cemil Meriç, dilencilere müminlik mertebesinden sonra saygı duyar: "*Dilenciye halifeye eşit kalan bir hüviyet.*" Tanpınar'sa ailesinin bütün fertlerinin yükünü yüklediği için dilencinin ta kendisidir: "*Yarabbim, yarın, yarın kurtulacak mıyım borçlarımdan? Yoksa çanak elimde yine dilenmeğe mi çıkacağım?*" Bir kitapta Hindistan'la ilgili hoş bir söz vardı. Aklımda kaldığı kadarıyla yazayım: "*Nepal'in dilencileri öbür dünyada zengin olacakları inancıyla daha çok yoksullaşıp dileniyorlardı.*" Ben Araf'ta kaldım; aynı dünyanın devamını yaşayacağım anlaşılan. Çalmaya gelince

dilencilikte (haydi doğrusunu söyleyeyim hırsızlıkta) Bari'yi geride bırakacak başka bir kent yoktur. Aklımı çaldırdım, bekledim ki kalbimi de çalsınlar! Ve yürekten onlara, başımın gözümün sadakası olsun deyip rahatladım.

Ah duygularımızı çalan dilenciler! Bir kez bile yanlarından umursamayıp geçemedim, bir kez bile cehennemin dibine kadar yolunuz var diyemedim. Her defasında sözün âlâsını söyleyen ben sıra dilencilere gelince yenildim. Sergüzeşt'in Dilber'i için söylenen, "*Buraya gel pis Çerkez, buraya gel murdar dilenci!*" sözü karşısında taş kesilirim. Oysa dilenciler gerek Hayreti gibi şairlerin beytinde gerekse nasirlerin mensurelerinde onurlu birer "geda"ydılar, "sâil"diler, "cerrar"dılar, "seyrû süluk"tular; türlü türlü addaydılar: "*Sunup la'lün şarâbından beni mest-i müdâm eyle/ Gedâ isem n'ola himmetle sultân eyle sultânım*" (Beni ebedi sarhoş mu etmek istiyorsun, o halde dudağının şarabından sun. Dilenciysen ne önemi var, himmet eyle, beni sultan eyle) Sevap kazandım avuntusuyla kendimi teselli ederim. İnsanın en güzel yanı kendini kandırma becerisine sahip olması. Öteki ben beriki beni alt edebiliyor. Yeter ki yalamı gökkuşağı renginde boya.

Dilencilik sanat haline getirip arşalaya çıkanlar yok değil. Bir adam caddede mendilini açmış, dileniyor mu? Bu, bir roman gerçeğidir. Dilencinin orada dilenmek için bulunması ise hayatın hakikatidir. Dilencilikle sanatı bağdaştıramayanlar da vardır ki 99 Yüz'de Cemal Süreya anlatır. Ressam Agop Arad burs alıp Fransa'ya gidecektir. Bunu duyan halası, "*Biz dilenci miyiz ki burs murs alalım?*" diyerek tepki gösterir ve Agop'un burs almasına izin vermez. Biz dilenciği sanatın rengiyle boyayan bir hikâyeye geçelim, inanacak okur bulunur.

Bacon'dan ezberimde kalan bir söz var: "*Talih önce alınıdaki perçemi gösterir.*" Tuttun tuttu diyor Bacon, fırsatı kaçırdım mı... Biz o perçemden tutmayı bırakın, o perçemi göremedik bile. Ama perçemi tutup koparan, bir anı olarak saklayanlar çok.

Karın tokluğuna çalıştırılan bir oyuncuya bir ay sonra sahnelenecek oyunda dilenci rolü verilir. O, sokaklarda diğer dilencilerden darbe yese de bir ay kılıktan kılığa girerek dilenir. Hiç kimse onu dilenirken tanıyamaz. Sokaktan kazandığı para tiyatrodan kazandığı paranın onlarca katına ulaşınca arkadaşlarından özür dileyerek işinden ayrılır. Yüce kalpli dostları (hakiki sanatçılar böyledir) geçimini sağlayamayacağını düşünerek aramaya çıkarlar, ama onu bulamazlar. Dilenci yükünü çoktan tutmuştur. Eskilerin -aslında sufi kültürde- "fukara keşkülü/ çanağı" (dervişlerin gizli dilencilikle topladıklarını dergahlara bırakması) burada anmak sevaptır ancak konu dağılır. Birikimlerini çarçur etmez. Kendine yüz kişilik bir tiyatro salonu yaptırmış, sahneleyeceği oyununun afişini bile şehrin en ünlü meydanlarına astırılmıştır. Oyununun adı ilginçtir: "Bir Dilencinin Alametifarikası" Başka bir oyun sahnelemeyi de düşünmez. Üstelik tek başmadır. Sokaktan sahneye, sahneden sokağa taşınır durur. Kendisinden rol çalan dilenci dostuyla pazarlığa oturur, onu kendisinin yerine sahneye çıkarır, kendisi ise dilenmeyi sürdürür. Sabahları uyandıgımda hikâyesi belleğime üşüşür, beni derinden tahir eder. Gerçi Çehov'dan almıştım dersimi: "*Asla dilenci olmam, hapse düşmem demeyeceksin.*" Kim derdi ki zavallı Odysseus'un bir dilenci gibi İthaka'ya varacağını? Eurykleia'nın, dilenci kılığında Odysseus'u ayağını yıkarken yara izinden tanıyacağını? Mitlerin olduğu yerde dilencilerin kökü kesilmez. Haşım'ın dilenciler konusunda yazdıkları daha ilginçtir: "*Hint'in, Kuzey Afrika'nın, Buhara ve Semerkant'in müthiş dilencileri bu bakımdan ne büyük artistlerdir!*"

Siz tutun elimden, Ütopya'ya götürün beni. Orada ne dilenciye ne de yoksula rastlanır.

Serap Aslı ARAKLI

ALMAN EKMEĞİ

*Ne garip dolaşmak siste:
Hayat içeriyor tek başına olmak
insanlar tanımıyor birbirini işte!*
(Hermann Hesse)

İlk defa babamdan duymuştum
Alman ekmeği lafını
eve iki ekmeğe üç şiir kitabıyla dönen bir baba
anne gözünde kaybetmişlik demekti
kitap adları ve ekmeğe doyan çocuklar
ne kadar büyüseler de çocuk demekti
Alman Ekmeği yazarını keşfe çıktım büyüdükçe
ekmeğe körebe oynama hüznüm
o gün bugündür Bekir Yıldız yası bende

Çocukluğumdaki Beyoğlu ekmeği
şimdi burnumda tütüyor *İstanbul** şiiri gibi
içimdeki titreyerek gerilmiş yay
meğersem şiir diye çocukluğumda kurulmuş
Araklı'dan önce Niksar'ı görmek gibi bir şey şiir dediğim
ne Trabzon ne de Tokat ekmeğine benziyor
Alman ekmeği

İstiklal'de şiir adımlarıyla yürüyen bu kız çocuğu
ne Serap ne de Aslı olabilir Hamburg sokaklarında
yeniden doğmak ya da yeniden doğuş olsa da bu
yaratma hazzı dünyanın içinden geçmek değil nasılsa
gitmenin ve özlemenin sıkı yumruğunu şiire bile değişmem
kuş ve kelebek, yaban ördeği olmak dünya nimetlerinin
en şefkatlisi en iyisi

Alman ekmeğini tadarken anladım ki
mutluluk da bir yalnızlık şekli!

*Cahit Külebi

Mannheim, 8 Temmuz 2023

Deniz SARITOP

AĞZIMDAN ÇIKAN HER KELİME KUTSANMIŞTIR

Şimdi, el üstünde koşan,
Şimdi, göğün maviliğinde kanat çarpan,
Şimdi, hiç umulmadık yerden çıkıp gelen,
Bu aşk, rüzgârın haber getirdiğidir.
-Altın yaldızlı bir hasat mevsiminde
Buğdayın emeğe saygın öpücüğüdür.-
Duyumsa, fikirlerde ışık var;
İnsan, aydınlıkta güzeldir.

Tahir Musa CEYLAN

YESARİ

"Meğer", meğer ne küsuratsız pürüzsüz sözmüş
dil damak çiçeği açar her söylediğimde ağzımda
tek bir "meğer" heder olursa fakat sonrasında hep acı
hep acı yaşanır biliyorum Pepuk Kuşu masallarında

Şimdi saatlerin sabrını deniyorum tik tak üstümde
istiap haddim ne kadar diye kederde, çırpınmak
kendimden kurtulmanın yolu oldu, zamanla değil hüznle
yaşlanmış toprağın üstünde direnirken saniyeden saate

"Yesari" ve "harami" olduğum doğru, kitaplarım bile
yangına ayrılmış tütünün isi, cümlelerim yaban, buyum
kantarda en ayarsız insan, hepi topu üç kitap, beş kelime
yırtılmış sayfam, artık ancak toplar beni, el ele dört kürt nine

İçim soğuk, kendi kararım ile kutup, alabildiğine buzum ve
temiz
ve de kinsizim bu kış, ciğerim gelincik koparan klarinet
sesiyle dolu
ruhumu bölen do diyey çığlıklar, altında kaldım kanakmasız
arı
saldırıların, kaç duayla dincecek vicdana içrek acım,
iltihaplarım

Gonca DOLU

TAŞ TAŞIN SESİ

sessizliği ve unutulmuş dili özgür bıraktım
dağ dağ çoğaldı / düşlerin ayak sesi

anlatın yaydan fırlayan bakışlar
yüreğimde yüzen çocukların yangını uyutmuyor beni
belki de uykularım yürek kokuları

dokunalım yaramıza
boğuşalım içimize sindiremediklerimizle
ateşsek yanarız
kül ve duman olmadan erir bedenimiz
kolay mı / su üstünde bulutları tutmak

kömür kokusu varlığımız
kalındır o yüzden ellerimiz
ne güle soyunduk
ne kadehte sözcük yudumladık
aşk diye direnci işledik tenimizde
ölüm aldatmadı bizi
asıl aldatan yaşamdı

kaybolduğunda umudun son ateşi
yola çıktı taşların sesi
biziz dedik gemilerin kaptanı
parçalanarak çıktık acılardan
dünler nefeste eğilirken

ŞİİRİ AYAKTA TUTAN GÜÇ; KADİM'E BAKMA

Hasan EFE

Küreselleşme ağırlığını her alanda göstermekte. Kültür de bundan olumsuz yönde etkilenecek yereli de yaralamakta. Bu gidiş insanı ve insanı duyguları da ortadan kaldırmakta. Yaşam kültürümüzün temeli olan yeme, içme, barınma, giyinme, okuma ve eğlenme artık belirsiz bir alanda yol almakta.

Edebiyat da bunların içinde.

Bugünkü şiirimize baktığımızda, var olan kadim gelenekteki renklilik, canlılık değişik bir zeminde yol alıyor. Bu, böyle görünse de *denge oluşturma* çabası içinde olan kültür insanları (şairler / yazarlar) bir *farkındalık* yaratabiliyorlar.

Yazılı gelenek öncesi şiirimizdeki masal, destan vb türler başka kültürlerin etkisiyle kadim varlığını sözden yazıya (Orhun Abideleri, *Divanü Lügati't Türk...*) kaydırarak yol almış. Halk Edebiyatı ve Divan Edebiyatı kendi kulvarlarında gelişirken değişik kültürleri de içlerinde barındırmışlardır.

Halk Edebiyatındaki ninni, mani, tekerleme, türkü vb anonim ürünler bugün de yazılı kaynaklarda yerini bulmuştur. İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı 11. Yüzyılda din ağırlıklı yaklaşımla, özellikle Tasavvuf Edebiyatıyla Orta Asya'dan başlayıp Anadolu'yla Balkanlar'ı da etkisi altına almıştır.

Süreç; Tanzimat, Servet-i Fünûn, Fecr-i Ati, Garip, İkinci Yeni, Toplumcu Gerçekçilik, 1980 Sonrası...

Şöyle geriye dönüp baktığımızda sürmekte olan bu kadim gelenek ile birçok ürün verilmiş olduğunu görüyoruz. Örneğin Nâzım'ın hece ile başlayıp farklı yollardan geçerek şiirini çoğaltması, Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın yeni sesi, Ahmed Arif'in insan ve toplum acısı, Ahmet Tellî'nin çürüyen suyu... Ahmet Erhan'ın kuşak acıları, Hilmi Yavuz'un Divan Şiir geleneğini sürdürmesi, Ramis Dara'nın kadim geleneğimiz olan manileri yeniden yaratması... Hüseyin Ferhad'ın Orta Asya geleneğiyle dizelerini örmesi, Şükrü Erbaş'ın gün geçtikçe derinleşip içselleşen şiirleri... Benzeri örnekler *kadime başvurmada* yeniden can bulmanın örnekleri olarak verilebilir.

Bunlar yok olursa kültür ve şiirin zeminindeki kayganlık artar.

Eğer *kadim gelenek* tek bir raydan yol alsaydı şiir bugün nefes alamazdı.

Şiirde *homojenleşme* yoğunlaşarak artıp farklılıklar azalsaydı, küreselleşmenin yoğun etkisinde kalan kültür erozyonuyla şiir yok olma noktasına kadar varabilirdi. Çünkü şiirdeki farklılıklar homojenleşmeyi gerilerek canlılığı artırmaktadır.

Küreselleşme aynışmayı da doğurduğu için kadim kültürün birikimini de eritir. Bunu yeni deyiş, söyleyiş, slogan ve özendirmeyle gerçekleştirebilir. Aynışan kültür farklı ses ve soluğa yer vermez.

Sonuçta duygu yoğunluğuyla insan kokusu da anlık koşturmaların içinde yok olur.

Mustafa SEYFİ

GENÇ ÖLMEK

gürültülü hüzünlerden doldu taşı yüreğim

“genç şairden zehir zemberek ifadeler”

genç dedikleri benim, yüz yaşında varım
telefona eğmiyorum kafamı vapurda
gökyüzü sızlıyor, gözyaşı sızlıyor
ruhumu gömdüğüm kuyunun başında
uykusuz, ekmezsiz ve yorgunum
ne bir kanlı gömlek geçmiş elime
ne de körpecik cesedi vazgeçilmiş bir yusuf'un

“genç şairden çelişkili ifadeler”

genç dedikleri benim,
ne gençliğim mevzubahis
ne de şairliğim
bir kanserle yumruklaşıp duruyordum
adımı yazdırmamak için
erken ölümlü şairler antolojisi'ne*
hiç taranmamış saçlarımda
doğumumun kefareti bir kan lekesi
içimdeki gürültüden duyamiyordum dünyayı
sıklımdım ölümlere benzetilmekten**

“genç şairden saçma sapan ifadeler”

genç dedikleri benim, şairliğim muamma
babası ölünce son buluyor insanın
gençliği de çocukluğu da
beni iyileştirip kendi ölmüştü babam
otuz yaşımıydım
kalbim epey çocuk, ruhum ihtiyar
anlamıştım ki
hasretten değildi her acı
babaları öldü diye onları
asla affedemiyordu evlatlar

“genç şairden...”

şimdi hem gencini hem de şairini
aynı küme içinde siktir edelim de
kadehinize içimden dökülenleri doldurayım;
ölümünden sonra kabul olundu
küçük iskender'in büyüklüğü yanında
bahsi bile olmazdı büyük iskender adlı askerinin
ve siz genç ölmeyi bana değil de
arkadaş zekai'ye, kaan ince'ye sual edin

sessiz, çok sessiz
charlie chaplin bir hüzün olsun bu

* ahmet günbaş tarafından hazırlanan, erken ölümlü şairlere ilişkin derleme niteliğindeki kitap.

** “dede beni sana benzetiyorlar korkuyorum bir ölü olmaktan” (erol özyiğit)

CÜMLE

nasıl olsa çekersin sineye
kula kulluğundan habersiz tanrı
bırak bu öte dünya yamalığını
yaşadığın günlerden bir sevinç kat
tanırın bulut günlüğüne

ağulu gelir bir tutam ot
öbür tarafa geçsen bile
senin için kazmışlar bu derin çukuru
dağlarla yarışacak durumda değilsin
tümsek atarlar yolumuzun üstüne
mazıdan kırılır kağının tekeri

açlığından çıkarsam geceleri
bir çırpıda geçsem okyanusları denizleri
dalga boyunda kalsa hayatın esenliği
işte değindiğim kum ipeği gece
karadan çok yaramız var
dostluğun ise bilmece

sabahın ilk ışıkları biçimler
giydiğin elbiselerin iç cebini
daha çok bağlanırsın geçen günlere
sonra tüfek omza derler
umarsız martıların rengi değişir
yakamoz dansı büyüülü tekne
tatlı bir salmış içinde

bir el gıdığını sever
daha çok hüznün bulaşır
yüzünü sildiğin oyalı mendile
kuyruklu kalabalığın itiş kakışları
bütün odaların yalnızlığı sana kalır
yapısız çatısız kurduğun cümle
bürüğün gölgesine düşen meme
denginden bakıyor gençliğine

KIRIK SES

*“Körfezdeki dalgın suya bir bak, göreceksin:
Geçmiş gecelerden biri durmakta derinde;”*

Yahya Kemal Beyatlı

bana tepelerden bakma öyle *İstanbul* değilim

ne *Endülüüs*'teyim kırmızı
şalina raksına tutsak ne de zillerine vurgundur alkışım
çekme yüreğimi kuy(t)ulara *Mehlika* aşksa menzillerden
ötesi
körfezdeki dalgın suyu uyandıran gümüş yüzük müdür
parmağımdan
mehtapla iri güller içinde bir başka seferdeyim
gövdem gölgesine yabancı sıyrılıyor ruhumdan

DİSLEKSİ

-hüseyin özdemir'e-

i.
gün doğmadan uyanırız sefil boynumuzda harç
dünya ki yuvarlanır içimize hapsirsak ölebiliriz
saat kulelerinde uykulu gözlerimize vurur zaman
yalnız kalmaktan bir değil bin defa korkabiliriz
otomobil kredisinden ev kredisine avmlerde aşk
-şimdi onu bile vermiyor pek muteber bankalar-
diziniz reklam arasındaysa aman çişiniz gelmesin
sanal gerçeklikten ego savaşlarına büyüsün markalar
fotoğraf beğenirken unutmayın lütfen yapay zekayı
akış önemlidir ve her şey çıkabilir aldığımız yumurtadan

ii.
bilirim oturmuş otluyorsun bir kadının ensesinde
bir hayal kırıklığının ortasında çatlamış dudakların
burnunu çeke çeke arıyorsun kitaplarda benliğini
dehşet korkuyorsun yine parasız pulsuz gezmekten
torna tezgahında sarı sendikalıdır küçük kardeşin
çepeçevre sarmıştı hatırlıyor musun ülkemizi grev
dedin: aşk elbet bir yanlısamdır anlayacaksın bunu
bir kadın kuşkunu derinleştirecek filler dövüşürken
mat olurken harcayacaksın kıvrak zekamı piyonlar için
baş ağrından tanıyacaklar seni migren nöbetlerinden
atını kaybedeceksin belki sıkarken sol yumruğunu
ölümün kan bayramı olacak sıyrılacaksın bütün öğelerinden

iii.
de nic'olursa olsun bozlak severdi desinler senin için
çorba içmekten yorgun dönerken yağlı tulumuna
bin lira dış kirası bile değil artık / bin lira hiçbir şey
konuşmayalım artı sefaletten kaçıkların yanında
kırıksız rüyalarında gövdesine abandığın orospu
anlamaz şehir ahalsi basübadelmevt ve nezaketten
yılışık gülerler hep bilmezler son tahlilde nihilizmi
köpeksi dururlar nasip dediğini almamışlar etikten
de nic'olursa olsun bozlak severdi desinler senin için
çünkü sen öğrendin ağır dolusu küfretmeyi kardeşim
“kapıkulunun rezil tel örgüsü içinden“ *

iv.
tecimenler tacidar-ı satıhta ilahsızlığın ilahları
binlerce sivrisinek saldılar gökyüzüne fütursuz
korona günlerinde kuyulara indi insancıklar
devre dışı kaldı mantık p ile q arasında mutsuz
örümceğin gözlerinde çürüme sonrası bir sürü aptallık
tamamlanmamış bir boşlukta atıl bekliyordu ölüm
hiçlik enfarktüstü ve iğne ucundaydı hatırlatmalı kanser
devenin geçtiği kızgın kumdan
yılanlı bir mağaraya giriyordu korku
güvercin gerdanında iki hafif tüydük biz
güvercin gerdanında iki isimsiz gölge
yıkttık evrende ay ile güneşin saltanatını –oh ne iyi-
paralel evrende illuminati dedik her türlü ayak oyununa
nerede görülmüş gılgamış'ın sümer'le babil'i unuttuğu
lâ desek varlık içinde sonsuz karmaşası yokluğun
âl desek altın boynuzlu öküz kıçından alır soluğu

**İsmet Özel, Muş'ta Bir Güz İçin Prelüdlar*

Ozan ÖZTEPE

MEMLEKETİMDEN
İSYAN MANZARALARI - LXX

ANADOLU YÜKLEMLER

morlamış
gövermiş
pampal pampal
açmış

kanlamış
göğünmüş
yalp yalp
yanmış

korlamış
karakmış
kırfacana
çevrilmiş

yitmiş sonra birer birer
bir daha hiç söze varmamış
Durmuş,
Satılmış,
ve Memiş

Gülçin Yağmur AKBULUT

DAĞILAN ZAMBAK

Ötücü bir kuşum
günlerin penceresinde

Dağılan zambak solan gül
ömrümün aşkça özeti

Düşlerin salıncağında
İğreti bir yalnızlığım

Kendimi de unuttuğum
günler yollara bölünüyor

Ellerimi arıyorum karanlıkta
gözlerim, gözlerim benim değil

Duvarları yosun tutan
bir harabenin içindeyim

Acılar da çiçek açarmış
kan kızılı hüznün mavisi

Annemi hiç tanımamıştım ya
babam da kayıyor ellerimden

Sesini duyuyorum ta içimde
hıçkırarak ağlayan kelebeğin

Hatice Tarkan DOĞANAY

İRADESİZLİĞİN KUYULARI

İradenin sırtında bir kamburum
Yolunda giden kararın elbisesini yirmi yıl öncesine giydiren
Yüzlerce umudu yıktığım dünyanın mimarları,
Düzenin ağzında durup hücrelerimden zevk çalan insanlar
Beni ileri geri içinde tutan fistanın gözeneklerinden
İçimdeki çatıların bozuk inşasını gösterirler
Kararlılığıma baş kaldıran yılların sırrını
Fırtınalardan şimşeklere ve sağanak bir iklim himayesinde
Beni tecelli ettiren bir gürültü
Görünür kılan bir ışık
Ve gizleyen bir karanlıkta beni
Korkunç kuvvetle yanan lambanın ucunda evirip çeviriyor
yeniden
Arayışımı yılların yorgunluğunda anlamsız buluyorum
aniden
Rüzgârın üflediğinden habersiz dönen gülü gibi
Tahminimden de fazla bir yalnızlığın içine çekilerek
Korkularla sıradanlığın oyuncağı oluyorum
Bana kendi düşebilirliliğimi hatırlatan her şey
Her şey ama her şey
Ilık bir suda dağılır gibi hücrelerime yayılıp tókezletiyor
beni
İradesizliğin cesaretinde eriyip diriliyorum düştüğüm yerde

Her gece göğsümde uyuyan çöl sıcağı
Beni titretip göktaş gibi düşürürken kendime
Kumlar çırpınıyor derimin içinde
Her gece ama her gece!
Bütün kuyular içime açılmış
Ve ben Yusuf'u arıyorum içinde

Gülşah KABAL

MARTILAR KONACAK OMUZLARIMA

yanacağı üç benli başka biri
güneşi yüzüme yüzüme tutan
bakınca batıyor dünya gözüme
yalnızlık mı ölüm mü
hangisi az lekeli sence

başucumda gönderdiğin kitaplar
üzerimi örtüp kelimelerle
aynı rüyayı görmekten bıkkın
büyüttüyorum yine kısa bir yazı
toprağa sadık kökleriyle
temize çekiyorum bahçedeki
begonvil beyazını

bu yaz boy vereceğim açıklarda
martılar konacak omuzlarım
bir çiçek daha ekeceğim bahçeye
belki saçlarım da uzar...

Nihan IŞIKER

AŞK NEYDİ

Derin uykulardan uyandırandı aşk...

Ünsal ÇANKAYA

İSKENDERUN SÖYLESENE FIRAT VE JALE NEREDE?

Kış gecikti deyip durduk aralık, ocak boyunca,
Birden geldi, her yere geldi ve oturdu soğuk,
Olanca ayazı, uğul uğul fırtınasıyla.
Batı ve Trakya'da uçu çatılar, yattı ağaçlar,
Ki gözümle gördüm, uzanıvermişti avlumuzdaki,
Kökü hepten dışarda, tahterevallinin yanı başına.

Karla birlikte ayaz da indi doğuya ve güneye,
İnsanlar erken yattılar, ısınmak için, sarınarak,
Battaniyeler altına, su torbası sığacağına,
Uyanacakları güya kardan adamlar yapmaya.
Bir kez daha anladık ki doğa bildiğini okuyor,
Bildiğini yaşıyor, yaşıyor insanlığa.

Fırat, Jale, arkadaşım, avukattı, İskenderun.
Neşeyle uyansalardı kahvaltı filan derdiyle,
Haftaya başlangıç için biraz telaş yaparlardı.
Dosyalar, telefonlar, dizüstüler sığışırken çantaya,
Çayları yarım kalırdı bardaklarında,
Kedi doyar, mırılarak dolaşırdı ayakları altında.

Uyanmadılar. Ne Fırat, ne Jale, ne kedi.
Gece yarısı geçmişti, çoktan ağarmalıydı tan,
Ağarmadı, karanlıktı, yaz ve kış saati değil,
Nasıl sabaha sayarız 4.17 hançerini?
Ben uyumuyordum zaten fırtına çıldırtan ıslığıyla,
Kulaklarımda çınlıyor, camları dövyüdü.
Saymaya çalışıyordum çarpışan tüm şimşekleri,
Göğe fırladıklarında, homurtusunu duyarak
Ürkemeyim, çocuk gibi.

On bir il birden, ilçeleri, köyleriyle,
99 depreminden büyük vuran darbelerle,
Sarsıldı, silkelendi, buruldu ve doğrulmaya çalıştılar,
Binlerce ev sahibiyle derin uykuya teslimdi.

Ne evler doğrulabildi ne de içindeki canlar,
Uyananların birazı çıkamadı sokaklara.
Maraş kahraman değil, Antep gazi, Urfa şanlı,
Malatya, Adana, Osmaniye, çöktüler deprem önünde.
Eşlik ettiler onlara, yolları, köprüleriyle, Diyarbakır,
Adıyaman, Hatay ile Kilis bile.
Sivas'ın adı listeye Gürün yüzünden eklendi.

Bahadır ÖZDEMİR

DENİZE YAKIN YER

Şehirler tozlanırken kartpostal raflarında,
Yaşam tarzları beyaz, sardunyalı evlerdi;
Havalar ısındıkça, kapıların dışında
Geç vakitlere kadar sohbetleri sürerdi.
Bilmediğim bir dile aşına o kadınlar,
Kum üstü yazlıklarda Akdeniz renkleriydi;
Onlarla öğrendiğim tenimi yakan sular,
Anılar ve defterler şimdi hep soluk mavi.
Sahil beldelerinde bazen karşılaştıkça,
İçimi sızlatıyor benzer göçmen evleri;
Unuttuğum yüzleri bugüne taşıdıka,
Suçluyorum o bize hiç gülmemiş kaderi.
Evet, sonuçları var düzene uymamanın,
Bu yüzden de artıyor hüznüleri yazların.

Dilaver KORKMAZ

BATIK GEMİ

Ne rota ister, ne pusula
Soğuk sularda yatar batık gemi
Ne gurbet umurunda ne de sıla
Boğulmuş bir bardak yalnızlıkta

Bilinmez sularda kayıp
Yok bekleyen bir limanı
Çoktan terk etmiş kaptan,
Kalmamış güvertede tayfalar

Anılar yosun bağlarken
Çevresinde pas tutmuş balıklar
Taşırır okyanusu bir damla göz yaşı
Yalnızlığın mahkûmu batık gemi

Mevlüt ŞENER

BİNBİR YAPRAKLI YONCALAR

Bana pencerenin düşünüyü gönder
yutkunan bir karanfil gibi
bahçende gizlendiğini göreyim

Unutma!
ben seni hissetmenin güvercini
seni anlamanın çeşmesiyim

Yokluğunu rüzgârın unuyla yoğurmadan önce
bir dereyi avutur gibi gel

mezarımda kefenim dağılmadan
ve üstünde binbir yapraklı yoncalar uyumadan...

Bilgisayar - internet teknolojisi hayatımıza kolaylık ve hız getirdi. Ancak buradan kaynaklanan hataları da. Biri mayıs ayında, biri geçen ay (temmuz) iki uzunca şiiri, internetten gelen son sayfalarını gözden kaçırarak eksik yayımlamış olduk. Şairleri Mustafa Ergin Kılıç ve Öztekin Düzgün'den, okurlarımızdan özür dileyerek, bu şiirleri tam metin olarak aşağıda yeniden yayımlıyoruz...
- Akatalpa

Mustafa Ergin KILIÇ

SÖZCÜK

kesti melemeyi kuzular
kesti bir ağaç kendini
kesti bir kız tazecik memesini
bir kuzu kulağını
bir adam kılığını kulluğunu
yok dedi allah mallah
çığ gibi koptu geldi hayat
dağdan
açmadım kapıyı

kesti telgraf tellerini
haber alamayasın diye benden
kuşlar yeniden uçmayı öğrendi kara kışlar
kesti bir elim diğer elimin parmaklarını
elim bir kazada ölmekti seni sevmek
şişle şişle ne çok ördüm
anlamsızlığı renk renk

sağ bir ülkede neye karşılık gelirdi insan
sağ bir ülkede karışıklık ve kürtçe lisan
sol el neye yarardı tenine dokunmaktan saçını örmekten başka
saçmalayan bir sokak ağzını örtmekten
şiir yazan bir sol!ak bir çolak bir veysel olmaktan başka

annem karpuz keserdi yaz akşamları
bastırırdı kokusu tüm evin yalnızlığını
babam sanki bıçağın ucuyla içinden kendini ayıklardı

bir ses
tanrı çok sinsi derdi çok sisli
çok şahsi ve asi (nehri değil)
bir ses
komşumuz ahraz ali konuşmayı keserdi
benim elimdeki keserdi hep kendimi
benim elimdeki hep baltalardı kendini

aralıksız susardı herkes
o konuşurdu
reis bu ne beis
küfrederdi emrederdi kemerdi (köprüye değil)
sıkardı sıkardı sıkardı!

kokun olmasa o gelen
arabanın camına vurup da ölmeyen serçe gibi
yaşanmazdı bu ülkede
hanımeli yolda kalınca
lavanta yolda kalınca
gelmeseydi kokun

arabalar hız keserdi yayalar yol
yaylalar yeşermezdi hasat vermişçesine rol keserdi → ↑

yaylalar yaylalar yaralar yaralar
yüküm şimşir kaşıktır diloy diloy
ağacından oymuştum kaşığı
içecek çorbamız kaldıysa!

hayatı yayanlar kurban keserdi
bir de ölüme odaklanıp hayatı yayamayanlar
eserdi eserdi eserdi de
benim adım poyraz
onun adı karayel
diğerinin ki lodos

öyleydi işte
kan akardı
sözü kesince
kan
söz piç olurdu meyve gibi
sözçük olurdu
kesilirdi

yaşanmazdı bu ülkede
gecikince baharda lavanta
kokun olmasa

11 Mart 2023

Öztekin DÜZGÜN

DURGUN

Arkadaş Z. Özger'in
Gezgin'i peşi sıra

Bütün gezginleri bağışladı koltuğum.

Kurumuş çınar yaprağı, içine rüzgâr misafir
hüzün gibi gönlümüzde.
Çıt dese ufalanacak bahar,
gittiğinde bilinirdi hep
seni içine çekeceği o baharın.

Bütün gezginleri bağışladı koltuğum.
Kaybetmesi, kazanmasından daha değerli
bir mahalle maçını izledim sokakta.
Kalecileri kendilerinden küçük çocuklar,
bir bira açtum, balkondan izledim.
Ellerinde ekmek poşetli insanlar,
hurdacılar, overlokçular, sebzeciler...
Maç hep durdu, dizler hep kanadı,
sokaktan hastaneye koşturan ambülans
sırtımda dehlenden atlara dönüştü.

Belli ki giderken
ip atmıştın bu şehre zihninden,
caddeler sarktı denize
sürüklendi binalar, ağaçlar...
Köpekler durmadan havladı,
tanımadığımız insanlar geçti hep sokaktan.
Ben, pencerenin önünde durdum.
Yanımda dans eden değil
yıpranan bir perde, rüzgâra şekil veriyor.
İçinde
rüzgârı odaya müjdelemenin aşkı,
elimdeyken hüznü bir gelinlik.
Kollarımın içine alıyorum, kokluyorum → ↑

bahar doluyor içim...
Durdum, bekledim
serince gelirsin diye.

Ne çok benzer
başıyla oynandığında hiddetlenen musluk
koynundan sevgilisi alınan insana.
Sana gezgin dediler, dün geldiğini söylediler
alıp götürmüşlerdi ya iyi ki geldin,
seni halaylarla karşılamak isterdim.
İnsanları toplayıp
gönlümün avlusuna,
botlarında yer edinmiş
çiçek polenlerini,
deniz kumlarını,
çamur artığını;
üzerine sinmiş çam kolonyasını
bir bir anlatmak isterdim.
Fakat avlu perişan
insan, ezberlenmiş sıkıntılarını değil unutmak,
hep hatırlamakla meşgul.
Kapılarının yolları
gezgin karşılamaya çıkmıyor,
duruyor insan,
duruyor
son üflemesini unutmuş
yaşlı bir rüzgârın
yarım bıraktığı
ha düştü ha düşecek
kırılgan bir kayalık gibi.

Sen geldin, ben bağışladım
gel otur, anlatayım
neler neler oldu, bilmelisin
bir bebek kıyıya vurdu, canlı izledik
göğsümüz o kadar daraldı ki
sevdayı konduracak yer bulamadık,
uçtu, gitti.

68'den bir amca
sen yokken,
paslanmış kılıcını çekti,
devlete değil, çocuklara kızdı.
68'den amca,
öptü sarıldı sonra çocuklara
ortasında gezginlerden bir parkın.
O şaşırıldı, herkes şaşırıldı.
Kimse beklemiyordu ya
o çocuklar aslında evden hep kaçıyorlardı.
Babasının apartmanından ve
gecekonduşundan çıkıp
çadır atmaya razı çocuklardı
selam olsun.

...
Koltuğum bağışladı, ben oturdum okudum.
Silah çekecek yerlerimi kaşdım hep
durduğum yerde.
Dert edindim oldukça
toprağın kırıklarından çıkan yeşilliği,
büyütmek istedim.
Elbise almadım,
Üzerimde
annelerin ördüğü barikatlar.
Bütün gezginleri bağışladı koltuğum,
kenara geçtim,
direniyorum.

Eren KOÇDEMİR

BEYOĞLU YİRMİ İKİ KIRK BEŞ TRAMVAYI İÇİN RAY MELODİLERİ

I.
uzaklardan gelmeler geldi ayağıma
çokça uzaklardan

bir vaktin milyonlara bölünmüş
ince sol sesinden
sıyrılıp geldi

II.
bir yangına gider gibi
bir ses
bir yeis gibi

çan
çann
çannn

bakışlar fora!
ölüm bekler iş beklemez
aşınayız yok oluşlar yoluna

çan
çann
çannn

III.
tramvayın rayları kurşunlanmalı
öyle değildi bu çocuk sesleri bilirim
bir de asfalt yüklü ağılarda
kesişen hüzün melodileri sarmasa başımı
bu dikenli yolun
nereye götüreceğini bilirim

IV.
sesinde ne var bilmiyorum
kanlı bıçaklı olup
irkilerek geçtiğim sokaklarda
hangi sesler başımı döndürüyor bilmiyorum
emperyal oteli nerede kaldı bilmiyorum
ayaklarımın hangi yeryüzünde
bittiğini anımsamıyorum
yirmi iki kırk beş tramvayı
hangi şiirde kaldı hatırlamıyorum

Serdar SÜALP

DÜN BARLARDA DOLAŞTIM EVDE YOKTUM

yürü, hâlâ ne diye oyunda oynaştasın
bir bar taburesi üstünde babanın öldüğü yaştasın

M. Mazhar Alphan

KADRANİN NERESİNDESİN

Akreple yelkovan üst üste geldiğinde bir olursun
Güneş üzerinde doğar
Üzerinde batar
Yıldızlar sularında irip irip
Ay sana ip salar tırman diye
Kapılarını sonsuza açar zaman
Kulpu sıfır noktasıdır aşkın
Tutup çevirdiğinde kendine
Göz göze gelirsin sevgilinle
Buhar olur uçar yalımından
Yetişemezsin
Akreple yelkovan ayrılır
Tekrar kadran üzerinde buluşuncaya dek
Döne döne zaman ve sen
Bir olursun aşk içre
İçinde sonsuzluk

Gönül DEMİRCİOĞLU

ÇIĞLIK KAÇ DESİBEL

Pencerede yumruk. Kırık cam. Sarp kayalıklar korkusuz.
Saçı dağınık bir hayal kanadında kuşun. Diz kapağında balta
girmemiş yara. Yırtık. Fotoğraflar çocuk hâlâ. Çoğalan
adımlar toprağa ağır. Seyrinde döndü vadileri cennetin,
cehennem pazar yeri. Otobüs camında dünya, dalgada asfalt.
Devrik merdivenlere tırmanır Mavi Sakal. Gardırop parça
parça. Battı ayağına kurşun kalem, basınca şiire. Kutsal
ekmek kırığı. Avcı vurur mu atlıkarınca? Vurur yeni
ayakkabı, eski bayramlar. Börek pişerken komşuda, ocakta
taş. Un serelim ipe. Soba borusunda kuru önlük, sabahın
kolları kısa. Pak leğende çocuk, yakalılık beyaz. Kırk yama
çarşafıta serili dudak izi. Tampon yastık patlayan kızıla.
Çıglık kaç desibel?

Abuzer ALTUNTAŞ

KİRMEN

Dilinde dem
Kınalı saçlı üç güzelin
Yün eğrilir diz/e/lerle
Salınır boşluğa
Uzak köylerin birinde

Badanalı duvarda
Atadan kalma izlerle
Çocukluğumun oyuncuğu
Kırkımda ilişir ismi
Çift dilime

Filiz Kalkışım ÇOLAK

GELİNCİK AÇIĞI

sarhoş bir saksafon tüter kızıl uçlar ah
kırılr köprücüğünde sabaha düş lahzeha

şafak pembesi bir buğu dağlanır
akar irislerinden kozası kor akşamların
muştusunda cemresi nefesin ah
böğürtlen moru zeytin yeşili kirpik yanar
yanar lahzeha
çırpındıkça kıyılarını sancıyan yosuncuğun
adacağına bıraktığımız serpintisi ah

kâğıt periler uyanır çığlığına
çizgilerinde avuçların külsüz sulara yattığımız
hani sırta ağzı
göge koynu açtığımız acısı kanat ağrısının

sureti çıvgın sessizliği ah
gögüslerinde ürpertisi ki çiy taneciklerinin
içmelere eğildikçe kemikte parmak ucu
şuh süzülüşlerin dansına kalkan

beni benden alıp alıp
uçsuz bucaksız kumsalların açlığında
çırılçıplak güneşlerin iştahına bırakan

boynundan dökülür
menevişlerinden indiğimiz gecenin şeffaf fuları
damlaya duruşlarından sarktığımız doyunluğun
damaklanmış eriyişlere verdiğimiz ırmağı
o ılık koy şurubuna kattığımız tozağın
çepeçevre epifitlerinden fişkırdığımız baharı ah

ipeği vav evresi ah
gizlerde kıpırtısı ki çılgın sevişmelerin
yüzüne döndükçe ay ışığı sanıp şavkı gölgeye doğrulan
kızıl kurumların huysuzluğundan ah
çisil çisil nerelere nelere yağın

şahikasından akar
akar her ah deyişlerinde vadilerinden estirdiğimiz
gelincik zerresi
saç bağından çektiğimiz meltemlerin dizlerinden sızısı
kanyonlarda kaybettiğimiz sonun billur gözesi

ve başlar senfoni
kucağından seken çarpıntının sustuğu yerlerden çağlar
sahralar
hayalinde çırılçıplak denizler okşanır lahzeha..

Ali Asker BARUT

BU DÜNYADA KİMSESİZ BİR İBRAHİM'İN ŞİİRİ

Ya sen
Niye susuyorsun İbrahim
Özenip zirvelerde
Tek dolanan
Bir kartalın
Yalnızlığına

Ya sen niye
Sıkıp sıkıp yumruğunu
Göge tutuyorsun İbrahim
Bu öfken kime

Ah sen ahğ dedikçe
Daha iyi anlıyorum İbrahim
Koparıp kış günleri
İçine çığlar yuvarlayan
Bir dağın kendisini

Erdoğan DİNÇER

AYAK İZİ

barbar bir öfkenin sancısı. ilişkilerin katı gerçekliği
ayak izi. binaların arasından sızıyor dirimsellik
cevizi çatlatan göbek. meyvesi yok mevsiminde savrulur
her yaprağın bir ağacı. belki bir köpek dişi
sallandıkça sallanır sonra koyup kavanoza
fisıldıyor yeryüzü. hüküm sürer üstünde
çünkü bilmediğin bir gizemi var yaşantıların
tıkladıkça açılan pencereler bakmanın körlüğü
giyindiğin kazağın sökülmiş bir ilmiği
güne başlarken. telefonunda. ufalanır gölgeler
ayak izi. topuklarından başlıyor yokuşa doğru adımlar
buradalığın parıltısı. seslerden bir ses
kaybedilmiş çılgınlığıyla. uzanır pencerelerde
ne anlatırsan boşluğa savrulur. yutar seni bir elin küçük
açılışı. söylenememiş söz. bedeninin düşüncesiz hareketi
yudumlanırken soğumuş kahve duyumsatıyor kendini
her yanı kaplamış. pus. yırtılıyor evin. diğer evler arasında

Mart 2023, Ordu

Hüseyin ALEMDAR

Ah!AŞK

Bir Adın Yolculuktu
şairim Ülkü Tamer'e

Aşk, tek bir harfe inanmaktır
varsın Oktay Rifat dahil
tüm şairler tek bir harfle ölsün
Elif
çe!

Aşk bende yedi Arzu boyu
tıknafes üçünü geçtim de
almı kar yorgunu Hüseyindağı
dörtte kaldım
yara bere düştüğüm her basamak
derin hiç Zülâl boşluğu

Ah! Ucunda ölüm olsa da
artık adlandır beni Zülâl
daha yokilçe Gebze'ye varmadan
senin verdiğin müstear adla
çağırısın beni bir narbübülü

ş) (A
k
harf kanı
arada kalmaktır--

"Sonra işte yaşlandım!"

Şener BEYTER

HAİKULAR

Beni çağırır
Cırcır böceklerinin
Hüzünlü sesi

Ateş böceği
İkimize de yeter
Kırık şemsiyem

Tahtakurusu
Dişlerim gıcırdarken
Eşlik mi eder

Yayın Yönetmeni : Ramis Dara

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Halim Çiftçi (Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet. Sok.
Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5- MUDANYA)

Yazışma ve posta kargo adresi : PK 68 16361 Ulucami – BURSA

E- Posta : akatalpa@hotmail.com

Yayın Türü : Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685

İsteyen herkes akatalpa sitesinden kâğıt çıkışı alabilir.

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının başışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.